

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:  
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.  
Конто почт. шани. 143.322.  
Адреса для телеграм:  
„Діло“, Львів.  
Головний Редактор прий-  
має від 11—12 год. перед-  
полуднем.  
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:  
Місячно 5-00 зол.  
Чвертьрічно 15-00  
Піврічно 30-00  
Річно 60-00  
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,  
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,  
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,  
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-  
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бо-  
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,  
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.  
Друківні: 29-26.  
В СПРАВІ ОГолошень  
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-  
СТРАЦІІ.  
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
20 сот.

## ДИВА ПОЛІССЯ.

Лук'як, 9. 7. 1933.

I.

Нарешті чуємо голос польської преси про страшене положення українського населення на Поліссі. Знаємо, що не почуття справедливості і людяності кермує тими головами, а далекі від щирого міркування. Однак, зареєстровані цією пресою факти залишаються фактами: на Поліссі діється але, навіть дуже але. Населення голодує, заробітків нема, в деяких місцевостях поширюється тиф, починається фізичне і моральне вироджування.

Інша річ, які ближчі обставини викликають ці страшені явища — припинення лісових робіт, зменшення запотребування на живинного робітника, спадок цін на випасову худобу, вичерпана золоті передвоєнної ошадності і т. д.

Але для кожного є очевидним, що не ці перехідні обставини в дійсних причинах тяжкого положення Полісся. Коли до цього ще додати з одного боку ширення на Поліссі від висихає радіофілії, як крайнього матеріалізму, а з другого боку прояви крайнього містацизму з деякими патологічними симптомами, то ще очевиднішим стане, що причин усього того, що діється на Поліссі, треба шукати глибше. А якщо візьмемо ще під увагу, що нічого доброго перед війною там не було, то мусимо прийти до висновку, що джерело агаданих явищ на Поліссі криється з тих умовинах поліського життя, що їх втворили останні десятиріччя.

II.

Матеріальні аспекти поруч з радіофілією агітацією, що в цих злиднях та обмеженні виходить собі дуже сприяючи ґрунт, як сказано вище, причинилися до крайнє матеріалістичного забарвлення світосприймання наших селянських мас. Це явище спостерігається так само на Волині, на Холмщині і в інших місцевостях.

Одночасно зауважуємо й інше явище. Десять років безрезультатного очікування поправи свого матеріального стану від селянсько-комуністичних проповідників та їхніх гасел, кидає деякі відломи маси, а в першій черзі поодинокі дрізаві та незрівноважені одиниці у бік крайнього містацизму. Коли нема помочі від бога, сиди й шлука, то безрадні й безпомічні маси кидаються у бік бога таємниць і чудес. Звідси — напружениші секти — до сект з патологічним забарвленням включно.

Для ілюстрації наведемо такі приклади. Одні з головних і фаворитних проповідників селянсько-комуністів на Луччині сьогодні штундистський проповідник. Маятник свільно гойдається в один бік, з такою самою силою летить у бік протилежний. Оанкська волость на Луччині, що перед десятима роками масово кинулася за селянсько-комуністичними гаслами, поволі цілими селами переходила до сектантів — штундистів, п'ятидесятників і суботників.

На Поліссі справа стоїть ще гірше й різче з причини загальноповного культурно-господарського і національного розвитку. Там є можливість такі явища, які на більшій свідомості і національно розвиненій Волині навіть годі собі уявити. Отже відносно (нажемо відносно) ліній умовини культурно-освітнього й господарського розвитку та національного достатку зменшує можливість як для крайнього матеріалізму, так і для хоробаних проявів сектанства.

Як далеко може посунутися виродіт сектанства у тяжких культурно-освітніх і господарських та національних умовах життя, каже нам дуже виразно останній факт з життя наших нещасних поліських селян. Цей факт найшорі собі вже розголос у польській пресі й навіть на сторінках „Вісника“ часопису „Танік Дієтвік“. Поділяю його тут у кількох словах. Для в червня ц. р. в селі Рокітніках коїсь-ським повіту поліція арештувала 43-літнього

Юана Мурашка „сіюістичного“ ісповідання (так він заявив). Мурашка поліція обвинувачує в ушкодженні тіла його „жінки“ Ольги Кирильчукової, якій він спричинив із ран на череві, боках і удах, вирізуючи в цих місцях шматки тіла бритвою.

Виявилося, що Мурашко й його вірні вірили, що шляхом аняття в тіла Кирильчукової „семи печаток письма святого“ „свята“ Кирильчукова мала спасти світ від загибелі. Крім цього її кров, змішана з водою, мала бути ліком на всі хороби. Мурашко відбував зі своїми вірними молюби, „свята“ Кирильчукова через „сходження на неї духа святого“ передавала людям божі накази, „пророк“ позиказ у всі сторони Полісся й Волині своїх „апостолів“ і ю учнів, що голосили людям „вступлення“ на землі царства Христового“ й т. д.

Здається, що практики Мурашка в кульмінаційним пунктом сектарського психофізичного виявлення серед населення Полісся, за межами якого вже лежить запаморочення, продродження й алоччия.

III.

Колиб не було відповідного ґрунту для подібної практики Мурашка і інших сектарських пророків, не булоб і подібних фактів Темрява з одної сторони й втрата віри в можливість владання свого життя в істинутих умовах з другого боку, ось той ґрунт, на якому зростає сектанство, шириться насова психоза та веде виродження нещасних мас.

Гадаємо, що польська преса, що щораз частіше подає грізні вістки про таке матеріальне

положення поліщуків та їхні, внаслідок цього, психічні збочення, повинна би задуматися не лише над такими дрібними явищами, як бран зарібків у лісі, але й над цілим комплексом умовин тамошнього життя — політичних національних, освітніх і економічних.

Пригадаємо тут лише деякі з цих умовин. Там де відбувається практика „ратування людства“ шляхом вирізування шматків тіла бритвою, опинено освітою праця „Просвіти“ й нема ні одної української школи, де населення почуло би про світло знання хочаб одно арозуміле слово.

Там, де, як пише польська преса, населення голодує і місяцями не бачить сала, а навіть хліба, унеможливлена в деякій мірі ратукова господарська акція, хочаб у формі кооперативу І. ступня. Туди, де люди не бачуть сонця аняння й не чууть правди життя, українські іателіґети не мають доступу. Там у школах і церквах дунає для поліщуків лише чужа мова, що лише глушить і сліпить їх.

Не знаємо прикладу в історії, щоби хтось урчутивал і адринув з неволі та темряви міліонні маси без ініціативи й самонавруження цих мас. Не може це статися й на Поліссі. Оздоровлення матеріальне й психічне настане там лише тоді, коли населення адобуде собі волю й поле до виявлення власної ратукової ініціативи та спроможність прикласти власні приспані сили до саморятунку від голоду й духового аиродродження.

Українська преса щораз уже аабирає голоу у цій справі. А тепер, коли вже й польська преса кричить про дива на Поліссі, українська преса повинна голоуно доматитися для Полісся належних умовин життя й розвитку.

Senex.

## Закарпатські українці на святі молоді у Празі.

В днях 1. і 2. липня відбулося в Празі свято католицької молоді, на яке прибуло багато дітей з цілої республіки. Закарпаття вислало на це свято і 300 своїх старших школярів, яких зорганізували і провадили до Праги оо. Василіани.

В суботу 1. липня українська молодь влаштувала в Празі свій концерт. На концерті було багато визначних церковних і світських достойників. Велика зала „Корони“ не могла вмістити всіх гостей. Сама поява на сцені молодих дівчат і хлопців у прегарних народних строях викликала грім оплесків. Програма виступу складалася з народних пісень і танців. Деякі точки треба було повторювати кілька разів. Концерт затягнувся більше, як на годину поза визначений час, бо запалена публіка ніяк не хотіла розходитися. Праський єпископ монс. К. Капшар а

імені присутніх сердечно дякував усім учасникам концерту за моменти високого піднесення та вказав на велику красу української пісні й танку, висловлюючи водночас сумнів, чи зможе Прага віддячитися належно таким гостям.

Другої днини в неділю передпол. відбувся святочний похід католицької молоді через місто Прагу. Найбільше мистецько-малювнича була українська група. Коли вона проходила площею біля церкви св. Людмили, у відповідь на її привіт „Нехай живе народ св. Вацлава!“ — публіка вітала нашу молодь окликами: „Нехай живе Україна!“

Тої самої днини відбулися ще окремі виступи поодиноких українських гуртків у ріжних залах Праги, а ввечір закарпатські гості виїхали зі столиці.

## Чому наш нарід так тяжко працює.

(Побутове помічення з передвоєнного часу.)

Було це літом в місяці серпні, коли наш Дністер набирає з підгірських рік і потоків багато води і розливає її по сумешних селах від Галича в долину. Тоді кажуть наші селяни хлібороби, що ріка набирає і в село може прибути. Рікою звуть наш Дністер.

І так було того року, коли я приїхав був до мого родинного села, в часі ферії. Я застав вже повільно у селі і бачив цю недолю, як господарі витягали руками з замулу снопи збіжжя, що їх до села принесла вода, — щоби рятувати бодай дещо зі збору.

Мене це тяжко заболіло, коли я побачив раз у житті на власні очі таке лихоліття господарів хліборобів, а вони мовчки і зі спокоем робили свою роботу: тягнули снопи з річного замулу і казали на сухе місце, а жінки падалилися довкола нього і тишком сльози втирали запасками...

Візтак а аався там у розмову зі знайомими господарями, яких анав а з чигальні „Промисли“, — розпитував їх про розміри повені і

потребу порятунку, про регуляцію рік і потоків та інше, як це у нас бувало... Але ця розмова їх тоді не брала і не захоплювала. Вони не висказували своєї думки і не нарікали. А я думаю, що їх серце гнило зайшло і тому вони не відказували. Тай на кого? Прийшла вода тай забрала їх дорібок. На когоч тут нарікати?.. Хіба на Господа Бога? Така була їх думка...

Аж обізвався тут один із тих газдів, що з подальшого боку над берегом ріки відшукували свої снопи тай їх відкладали... Це був багатший газда Малуцький, що любив азначайно, як це кажуть на селі, музрувати... Тоді він випрямився на річні ноги, витягаючи руки з болога замулу, тай каже до мене: „Та воно так є, пане, що як земля зародить і рілньок надриває дещо до статку, то вода або вогонь відбирає того до статку, аби нарід не снів дармо і не був, та не бунтувався, а дазі працював... Ах, пане, так воно є на світі!“

Він аказував мені наче на якийсь аниий закон, якого мабуть сам добре не анав, але гово-



зв'язок, як він це відчував... І перед тим законом він корився: ...аби нарід далі працював, бо накіше, буде ще гірше...

Та я вертаю тоді домі в великій задумі над філософією життя українського хлібороба: аби нарід далі працював і тяжко...

Це було в часі передвоєнному. А нам сьогодні воно видається наче якась забавка... Бо шож діється у повоєнному часі? Мабуть доходимо до небувалого — голодного року, як з Великої України іде трівожна вість: Дайте нам хліба, змиряємо з голоду! Нарід хоче працювати та нема чк...

Д-р Кость Левицький.

#### РАДА МІНІСТРІВ РАДИТЬ.

У вівторок 11. липня ц. р. відбувалися наради економічного комітету ради міністрів над питаннями збіжжів політики та інтервенційної акції. З приводу звишки цін збіжжя на міжнародному ринку, державні збіжжівні магазини випродують у більшій кількості свої запаси. Крім того економічний комітет радить над звишкою цін за цеглу, яка тепер підскочила з 50 на 60 зол. за тисячку. Далі комітет радить над проектом, який оживити господарське життя, пошукаючи одночасно за розв'язкою величезних податкових залежностей. Тому слід сподіватися вирішення цієї важливої справи.

#### КРІВАВІ СУТИЧКИ ПОЛІЦІЇ З РОБІТНИКАМИ.

Двох убитих і кільканадцять поранених.

ВАРШАВА, 13. 7. ПАТ. Ще в понеділок 10. липня ц. р. до текстильної фабрики Амдурського у Піщаниках білостоцького воєводства вдерлися силою позаміщені робітники та намагалися наклонити працюючих робітників до страйку. Коли це їм не вдалося, почали побивати працюючих робітників. Однак поліція розігнала нападників і арештувала провідників. До кривавих заворушень на тім самім таї дійшло в недалеких Супрасьлі. Одночасно робітники намагалися влаштувати нелегальну демонстрацію. На локалі відповідника староства робітники не розійшлися, обкидаючи поліцію каміннями і стріляючи з револьверів. Дійшло до стрілянини, яка закінчилася одним трупом і п'ятьма тяжко раненими робітниками. Однак в шпиталі негайно один з поранених робітників помер. Кільканадцять поліція віднесла теж рани. Судові та адміністративні органи ведуть докопання.

#### АМНЕСТІЇ НЕ БУДЕ

Польська преса повідомляє, що вістки про недалеку амністію в Польщі неправдиві. Уряд чинить не підготовляє цього року законопроект про амністію.

#### ГЕН. БАЛЬБО ЛЕТИТЬ ДО АМЕРИКИ.

РЕЙКІЯВІК, 13. 7. ПАТ. Вчора в год. 5. вранці ескадра італійських гідропланів відлетіла до Ляблатору. Це буде вже 4-ий етап лету. Шлях до Америки вносить 2.400 км.

КЕРТВРАЙТ, 13. 7. ПАТ. До міста Кертврайт у Ляблаторі вже прилетіла щасливо ескадра італійських гідропланів з Рейк'явік, перелетівши над Атлантикою 1.500 км.

#### РАДИМО ДАЛЬШЕ

ЛЬОНДОН, ПАТ. Покликана вчора до життя редакційна комісія почала вже свої наради й на засіданні, що вирішило продовжувати конференцію, виснесено положення. Обговорювати муля справи срібла, співпраці центральних банків та задовження. Бюро Райтера перевело інтерв'ю з визначними членами комісії: Кокс заявив, що обі комісії (монетарна й редакційна) радитимуть далі, Бонне ствердив, що факти складаються для конференції прихильно.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На льондонській конференції позначилася загальна байдужість та брак зацікавлення далішніми нарадами конференції. Журналісти, що ніби барометр, вказують активність конференції, заявляють, що конференція в дійсності скінчилася, а найближчі тижні будуть тільки маскуванням нормального кінця конференції у II першій фазі. Наради II потребують ще до 27. ц. м., а тоді їх відложуть на 3 місяці. Багато журналістів відлізнуть уже з Льондону, вважаючи, що сидіти там нема вже чого.

#### ЛІТВІНОВ ІДЕ ДО РИМУ.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. „Матен“ повідомляє з Риму, що Муссоліні виявляє в останніх днях велику рухливість у політичних потягненнях. Умова про ненапад з більшовиками буде в найближчих днях закінчена. І тому до Риму приїде незабаром Літвінов, щоб підписати умову про ненапад.

#### А „НАЦИ“ АВСТРІЇ ТАКИ ГОТОВЛЯТЬСЯ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. В домі організації „Дойче Вер“ викрила німецька поліція стрільниці, де відбувалися вправи у стрільні. Підчас ревізії найдено багато зброї й муніції. Як зізнав один столяр, націонал-соціалісти підготували наскок на поліц. комісаріят у кварталі Йозефштадт. Цей план не вдался завдяки чуйній поліції.

#### „РЕВОЛЮЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ СКІНЧИЛАСЯ“

БЕРЛІН, ПАТ. Вся німецька преса помістила на першому місці обійчик міністра внутр. справ Німецьчини, Фріка, до намісників та урядів всіх союзних держав, в якому мін. Фрік висунув тезу канцлера Гітлера, що доба революційних змін в Німецьчині скінчилася. Націонал-соціалістична партія одинок репрезентує державну владу. Тепер революція переходить у другу, розвою фазу. Всі заяви продовжувати революційний процес або про другу революцію загрожують цьому завданню поважно. Такі політичні виступи будуть саботажем національної революції, що погрожує, викликаючи неспокій в господарських колах, економічній розбудові. Врешті обійчик заповідає гострі репресії проти недовгої інтервенції в господарському житті.

#### ЦІНА ЗОЛОТА ПІДЕ В ГОРУ.

ПАРИЖ, ПАТ. З Нью Йорку повідомляють, що дирекції копалень золота ждуть на дозвіл през. Рузвельта вивезти золото, тепер видобуте. Секретар державного скарбу Злучених Держав підтримує цей внесок. Вивіз золота за кордон дотепер заборонений, вплине теж на підвищення ціни золота на внутрішнім ринку. Тепер платять за унцію золота на внутрішнім ринку 20.67 дол., а на міжнароднім ринку 28.30 доларів.

#### МАТЕРІАЛЬНІ ВТРАТИ ВІД ПОВЕНІ.

СТАНІСЛАВІВ, ПАТ. До Станіславова приїхали у вівторок 11. липня ц. р. з Варшави делегати: від міністерства внутр. справ Сьвідзінський та з міністерства комунації Ранне і Тироковський, які враз зі станіславівським воєводою Ягодзінським виїхали в терен, навіщенний повню.

Побіжні підчислення матеріальних втрат змальовують найкраще це спустошення, яке принесла повнь для нашого села. І так у калуським повіті шкода сягає понад 250.000 зол. Село Медина під водою, яка запотила біля 800 моргів поля і сіможатей, матеріальні втрати сягають 60.000 зол. У селі Бабині Заріччям вода затопила біля 100 моргів і принесла знищення на 10.000 зол. У Бабині Середчій 500 моргів під водою. Шкода сягає понад 30.000 зол. У Слободинці теж 500 моргів під водою, а матеріальні втрати сягають до 60.000 зол. З затоплених хат виселено 20 селян. У Завою вода знищила міст біля тартак. В товмацьким повіті вода в Дністрі сягає до 4.60 м., а в Нижнєві: Тисмениці до 2.30 м. У Миколаєві і Журавні вода в Дністрі ще не опадає. У Жидачівщині вода в Стрию і Свічі опадає.

#### ЧЕРГОВІ ЖЕРТВИ В ЛЮДЯХ.

СТАНІСЛАВІВ, ПАТ. У Надітичах біля Журавна втопився у Дністрі з необережності Енгел Себастіанський, рядовик 6. швадрону зі Станіславова. В селі Пожари пов. Надвірна втопилася 22-літня дівчина, хвора на падачку. В потоці Чернева біля Городенки втонув 13-літній хлопчина, перепливаючи з конем через потік.

#### НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК.

ВАРШАВА, ПАТ. Вже появилася розпорядок міністра освіти з дня 1. липня, що шкільний рік 1933-34 у високих школах починається 1. вересня ц. р. Цілий вересень відбуватимуться іспити та кольоквія. Впис нових студентів відбуватимуться лише від 25. вересня до 7. жовтня. Виклади і вправи по семінарах починаються невідкладно 9. жовтня. Поділ шкільного року 1933-34 на семестри і триместри задержаний далі.

Розпорядок обов'язує вже від 15. липня ц. року.

#### ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, ПАТ. На стації в Яблінкові дійшло до великої залізничної катастрофи, яка потягнула за собою поранення аж 30 людей. З цього числа 5 осіб віднесли тяжкі рани. До катастрофи дійшло внаслідок удару особового потягу з паротягом. Якби не припинити ума машиніста наслідки катастрофи були би далеко більші.

#### ГЕНДЕРСОН У РИМІ.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Провідник розбройної конференції Гендерсон відіхав учора з Парижа до Риму. Конференція з прем'єром Даладія і міністром закордонних справ Брухувом з'ясувала Гендерсону долю розбройної конференції. Гендерсон міркує, що становище Франції щодо контролю є ключем до питання зброї та безпеки, обговорюваного в Женеві.

#### НІМЕЧЧИНА ЗА ПОДІЛОМ БІЛЬШОВИЦЬКОГО РИНКУ.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. На монетарній конференції делегат Зл. Держав Пітман заявив, що американська делегація не може сама тепер цієї ситуації заявити своєї згоди на співпрацю з центральними банками. Становище Пітмана змінилось різко від вчорашнього дня з приватних вказівок дорадника Федерал Резерв Банку, який не хоче переговорювати з державами, вірними золотій валюті з метою співпраці центральних банків.

Куди більше зацікавлення викликає нинішнє пленарне засідання господарської конференції. На цьому обговорюватимуть більшовицький внесок щодо економічної умови: ненапад та імпортову поємність СРСР. З цієї нагоди сподіваться виступу німецького делегата з пропозицією поділу більшовицького ринку, беручи під увагу німецький експорт.

#### ЖАХЛИВЕ ЖИВНО ГОЛОДОВОЇ СМЕРТІ.

Польська преса повідомляє з Льондону, що за підчисленням американського професора Річарда Сіллета в СРСР за останніх 6 місяців згинуло вже з голоду 10.000.000 громадян. Найбільше людей померло на Україні та в Кавказі. В деяких селах вимерло з голоду понад 80 відсотків населення.

#### НОВИНКИ

— Рікні вістки. Дня 8. ц. м. було в Польщі 223.196 безробітних. — До мешкання Драйкурса у Львові влізли злодії підчас його відпочинку у Бруховичах і маючи доволі часу, забрали з хати всю одягу, постіль і біля вартості 3000 зол. та 280 дол. в готівці. — В Бруховичах встріли 32-літній „оборонця Львова“ Ві. Прошко. — Львівська поліція арештувала, як відмічує польська преса, „українець“ Степан Мельника, що збивав датки на Союз оборони Львова, не маючи до цього права. — 35-літній Еднорог, що в поїзді застрелив в осени минулого року свого товариша, пор-летуна Смолинського, який був пницею та задовжений на 8 тис. зол. і тому мав піти на емеритурі суд присудив на 2 роки тюрми. Смолинський, як і домо, сам згодився, щоб його підсудний застрелив. Едноруг мав зробити те саме з собою, як револьвер йому в останній хвилині затисся. — Кількість радіоабонентів в Англії доходить до 1 мільйонів. — На 6-мільйонного радіоабонента в Італіїське радіо дожидає нетерпляче, та обіцяє зробити в його честь окреме свято.

— Нашадки Монтезуми дістають пенсію. Нью-Йоркський денник „Нью-Йорк Сан“ приносить цікавий допис з Мексику про виплату пенсії нащадкам колишнього королівського роду Монтезуми II., якого, як знаємо, скинув з престолу в краю Азтеків еспанський авантюрист Кортес ще перед 400 літами. З цієї королівської родини залишилося двох синів і чотири доньки. З яких погодився Кортес в такий спосіб, що обіцяв платити пенсію з забраних королівських земельних дібр. Тепер яких 4.000 людей дістає пенсії з цього титулу і тому мексиканський уряд поручив своїм адвокатам точно перевірити спрву, скільки є правдивих нащадків Монтезуми і скільки фальшивих.

— Міжнародний дипломатичний словар. Міжнародний дипломатичний академії в Паризі відбулося вчорашнє засідання в зв'язку з появою „Міжнародного Дипломатичного Словаря“. Над цим словарем працювало 27 президентів держав, 49 міністрів закордонних справ і 512 дипломатів, репрезентантів 73 держав й охоплював він всі царини політичного життя та найрізноманітнішого міжнародного характеру. Є в ньому про всі договори держав від 1856 р. до пакту 4-х, а на майбутнє доповнюватимуть його далі, і він буде завжди актуальний.

— 20.000 осіб на закінченні шкільного року. Цікаве було щорічне закінчення шкільного року в університеті Колумбія в Нью-Йорку. Явилось 20.000 студентів разом з своїми рідними на університетському майдані під отвертим небом перед бібліотекою, бо нема такої галі, щоб всіх помістити. Президент університету д-р Микола Батлер виголосив характеристичну промову до студентів кажучи, що вартість грошей не є умовна і тому молодь повинна здобувати собі багатства, які ніколи не гинуть. Опісля 2.000 студентів та студенток дістали дипломи з закінчених студій.







дати і так його уявляв собі Штраус коли творив свою гениальну музику.

Що п. Сорель-Абрамович і найбільше зсоторонни із усіх виступаючих, це бачили ми і з програми, яку вона виконувала: символістична „Мати“, реалістична „Сальоме“, впрішті характеристично-побутовий тип народний — у двох кінцевих дуетах з Г. Гроке — всі вони найшли в ній найідеальнішу інтерпретаторку, яка ще сьогодні стоїть на найвищому вершину свого мистецтва.

Юлія Маркус зовсім відмінний тип талановитки. Вона сотворила тип характеристично-символістичні та психологічні і стилі Мері Вігман, оскільки швидко оминаючи її небезпечну і не всякому зрозумілу абстрактну символіку „абсолютного“ танку. Обі сатири на Гергарда Гавтмана („Ще одно свято в честь Гавтмана“) і Галлія („Галлі і британський лев“) — у значеннях масках обох славних людей були доказом не тільки блискучого пластично-драматичного таланту, але ще і глибокої інтелектуальної артистичності.

Третя із запроханих — п.на Зюга Бучинська, найхолодніша і мабуть тому найбільш одностороння у своєму мистецтві, техніці і репертуарі. Покищо вона, видно, спеціалізується в польських народних типах і танках. Вони прегарні своєю емісією і буцім то найважливішою, хоча і дещо омонімічною, надто подібні один до одного.

Врешті одинокий представник „сильного“ поду п. Георг Гроке, найбільш зближений своєю технікою і змаганнями — бодай у творах, представлений вчора — до напружк, сотвореного „Літнім“ Діалогом. Всесторонній як і п.ні Сорель-Абрамович (до речі: вони ще недавні партнери у берлінській опері, аж до часів, коли кваліфікації примабалери і балетмастера мали вирішити... аристократична кров їх предків!) показав нам п. Гроке у своїх трьох сольових виступах три сильні сторони свого таланту: гроtesкову в „Інтермеццо“, віртуозну в стилізованому еспанському танку, динамічну в „Машині“ — та врешті в дуетах зі своєю партнеркою — це з четверту характеристичну. Одним словом: великий пачір великих артистів. *ор.*

## Дописи.

### БУЧАЧ.

Посвячення чит.-кооп. дому в Цайтовій. 11 червня посвячено чит.-кооп. дім в Цайтовій п. Бучач. Свято почалося Службою Божою в місцевій церкві, яку відправив о. мтр. Вазюк. Гарно обдаману промочу виголосив о. М. Марків ЧСВВ. Описав процесіями походом о.шляху і учасники свята до будинку нового дому, де о. мтр. Вазюк, запрошений на це свято видалом читальні, разом з асоціативними священиками довершив акту посвячення. У другій частині свята голова Філії „Прогіти“ в Бучачі о. В. Мельник, парох із Заєнгороду, сказав гарну промову, а в черговий прийшли від повітових установ у Бучачі. Вечором відіграв амаг, гурток при читальні „Прогіти“ оперетку „Наташа Полтавська“, Веласу заслугу над здивігненням чит.-кооп. дому мають п. Прокіп Гіхній, упр. дією і нач. громади п. Сангулак. Заслугою Гіхній та, що вичинає аматорів, сирій зовсім матеріалістично, що оперетку вичинає зовсім удачно.

Дочекалися рішення. Коли всі вносили декларації в українською мовою навчання в приватних школах,

внесли такі декларації і громадяни Бучача. На днях містав один із батьків із шкільного інспекторату в Бучачі. Такий документ:

Rada Szkolna Powiatowa w Buczaczu. Dnia 1. lipca 1933. Nr. 2084/33. Panu Iwanowi Bobykowi w Buczaczu do wiadomości. Inspektor Szkolny — Jan Mądry. Odpis. Kuratorium Okręgu Szkolnego we Lwowie dnia 13. czerewca 1933 r. Nr. 1. — 16085/33. Buczaczu — język nauczania. Kuratorium nie uwzględniło żądań mieszkańców gminy Buczaczu w sprawie zmiany państwowego języka nauczania w tutejszych szkołach publicznych na język ruski, ponieważ na podstawie wyników ostatniego powszechnego spisu ludności z dnia 30. września 1921 r. ogłoszonego w Skorowidzu miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej Tom XV str. 6; w gminie tej niema 25 proc. ludności narodowości ruskiej (rusińskiej). Wobec tego orzekam zgodnie z art. 3. ustawy z dnia 31. lipca 1924 „Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 766 i § 5 i 13 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy z dnia 7. stycznia 1925/Dz. U. R. P. Nr. 3. poz. 33), że w publicznych szkołach powiatowych w Buczaczu obowiązuje państwowy język nauczania. — Od niniejszego orzeczenia przysługuje interesowanym rodzicom po myśli art. 83. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 34) prawo wniesienia odwołania do Ministerstwa W. R. i O. P. przez Kuratorium w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po wywieśzeniu ogłoszenia w lokalu Urzędu gminnego (Kurator — Gadoński).

Перепис з 1921 р. вже грубо перестарілий. Населення Бучача — українське має 35 проц. усього населення міста. Проти цього рішення внесли відклик до Міністерства В. Р. і О. П. у Варшаві.

### СТАРОСАМБІРЩИНА.

Заборона віч. На день 18. м. м. мав відбутися пос. Тершаковець справоздаче віче під голім небом в селі Топільниця. Подання до староства віс почтою дні 14. 6. ц. р. На це подання до дня 15. ц. м. не одержав ніякого повідомлення. Коли посоза приїхав у зазначений день на стацію Стрілки-Топільниця, командант тамованого постерунку Філіповський показав йому писемо, яким староство заборонило віче, мотивуючи, що по думці закону про збори, не було триденного речиння зголошення наперед. Тимчасом ці мотиви безпідставні, бо подання внесено на 5 день до віча, а як показує печатка почти в Турні на конверті до пос. Тершаковця, староство вичисляло вже заказ 15. 6., тобто на 3 дні до віча. Получивши таке повідомлення того самого дня зі староством в Турні, подав пос. Тершаковець йому до відома, що з огляду на заказ публічного віча, відбуде в Топільниці нараду по думці 8. 19. про збори. Під годинні пізніше повідомлення посла Т. командант постерунку в Стрілках, що й нараду в Топільниці староство заборонило. На заяву, що по думці закону, на цю нараду неспотрібно дозволу староства й нема обов'язку його повідомляти та що нарада відбудеться, кид. пос. Філіповський рішуче заявив, що він і довірчому нараду розв'яже, бо має такий наказ та що з цього можуть вийти непередбачені наслідки. Висновок, що влада має тільки контролювати такої наради не помогли нічого. Після наради з місцевими громадянами рішив пос. Тершаковець дні 18. м. м. наради не відбудувати, а зголосити знову віче під голім небом в тій самій місцевості на день 25. 6. 1933. Подання в тієї справі внесено негайно, але у відповідь на нього прийшли чергова заборона таким писемом:

Starostwo powiatowe turczański. L. BP. 17/17. Turka, dnia 21. czerewca 1933. Do Pana Grzegorza Terzakowskiego, posła na Sejm w Jakimierzach p. Komarno. W załączeniu zgłoszenia o pozwolenie na urządzenie zgromadzenia publicznego w Topolnicy w dniu 25. czerewca

b r. pod golem niebem, wzgl. w razie niepogody w lokalu czytelnicy „Proswity“ albo w domu Fedora Hoczera Starostwo powiatowe w Turce — odmawia na zasadzie art. 3 i 10. ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. marca 1932 Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450 — rezwolenia na urządzenie tego zgromadzenia, ze względu na to, że odbycie zgromadzenia zagrozić może bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu. W szczególności w sąsiedztwie stacji kolejowej, odbywają się niedozwolone i zagrożące porządkowi publicznemu skupienia ludności co skutkuje nawet władze do aresztowań. Przeciw temu orzeczeniu przysługuje prawo odwołania do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie w ciągu dni 14-tu od dnia doręczenia przez tutejsze Starostwo powiatowe. Starosta powiatowy Dr. Doboszyński.

Це писемо прийшло на жаль так пізно, що вже було повідомити, навіть телефоном, громадяни Топільниці. Проти заборони справоздаче віч зробили відклик, а проти заборони довірчому наради складили відповідну вищої влади. *Пос. Гринь Тершаковець.*

## СПОРТ.

### УКРАЇНА — РЕКОРД.

Товариські змагання між цими дружинами відбулися в суботу 15. ц. м. на гриці 26 п. п. на Капарові в год. 5-ій попоудні. В год. 3-ій попередять їх змагання України II — Рекорд II.

### УКРАЇНА — ЖИДІВСЬКІ ДРУЖИНИ Б-КЛАСИ.

Товариські змагання між цими дружинами відбулися в неділю 16. ц. м. в год. 10.15 передпоудні на гриці 26 п. п. на Капарові.

### ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ. Австрія — Ювентус 3:0 (1:0). Після мачі Чехії Славії, перемогла віденська дружина за чашу середньої Європи мистця Італії Ювентус. Гра стала на дуже високому рівні. Австрія переходила протикані головно незрівняною комбінаційною грою. Ворота добула Шінделар, Фіртель і Шпехтль. Виліт 52:000.

МІЛЯНО. Амброзіана — Спарта (Прага) 4:1 (4:0). Змагання за чашу середньої Європи. Заслужена перемога італійців.

## Нові книжки й журнали.

ДРАГОМАНІВСЬКИЙ ЗБІРНИК під загальною редакцією д-ра Василя Сімовича. (Праці Укр. Висок. Педагог. Інституту ім. М. Драгоманова у Празі). Прага, с. 330. Зміст: І. Віленький, проф.: До початків славянофільства М. Драгоманова. В. Гармашів, д-р проф.: Дуга та смерть Драгоманова. Б. Гоман, д-р асст.: Дієсія київського славянізму М. Драгоманова та Локік до братів славян М. Старича. М. Должанська д-р доц.: Проблема поділу східної Європи у М. Драгоманова. Д. Дорошенко, проф.: Драгоманів і українська історіографія. Н. Нижанковський д-р, доц.: Історія М. Драгоманова „Поклик до братів славян“ „Літ не дивуйтеся“, на мішаний хор а капелла. С. Русин, проф.: Картина спогадів про М. Драгоманова. В. Сивич, д-р проф.: Правовисні системи М. Драгоманова. С. Сірополько, проф.: М. Прохоров та М. Драгоманів. Ха. Сірополько, доц.: Студії М. Драгоманова з історії Риму. Ха. Стешко, доц.: М. Драгоманів та Михайло Веласкі. П. Феденко, доц.: М. Драгоманів і Пер Жозеф Прудон. Лм. Чижевський, проф.: Драгоманів і Стронія. М. Шаталовський, д-р: Михайло Драгоманів і Пидкарпаття. Ха. Якименко, проф.: „На проводи“, мішаний хор до сла М. Старича.

# ОГОЛОШЕННЯ

### Театри.

Великий Міський Театр.  
Театр вечірний з причини фєрїї.  
Четвер, 13. липня год. 8. веч. „Муринов“ Труппа Рєзуті під пров. Остеран.  
П'ятниця, 14. липня год. 8. веч. „Муринов“. Труппа Рєзуті під дир. Остеран.

### Кіна.

АДРІЯ: „Добродія людства“  
АПОЛЬО: „Муж з уми“.  
АТЛАНТИК: „Кіт“.  
КАСІНО: „Чому згрішила“ та „Муж і жінка“.  
КОПЕРНИК: „Дічина з гір“ і „Піднебесні ангари“.  
МАРУСЕНЬКА: „Дічина з гір“ і „Піднебесні ангари“.

МІРАЖ: „Серце на роздоріжжю“.  
МУЗА: „Кожному ально кохати“.  
ПАЛАС: „Сніг — цілунок — дівчина“.  
ПАН: „Рассудити“ і „Вікторія та її гвардія“.  
ПАСАЖ: „Нічна пригода Альдіна“ та „Льонка“.  
СТИЛЕВ: „В кожній пристані дічина“ і „Ревія“ Садозького.  
ХІМЕРА: „Мушкетери в II житті“.  
УТІХА: „Його маленка“ і ревія.

### Закордонне радіо.

Четвер, 13. липня 1933.  
Міляно (331.4) 20.40 „Турандо“ опера; Париж (328.2) 16.45 Фортені; Мінхен (532.9) 21.00 „Коломб“ опера; Рига (525) 19.30 Симфонічний концерт; Пльєрсум 19.45 Легка музика.

### Львівське радіо.

Четвер, 13. липня 1933.  
7.00, 7.20, 7.25, 7.30, 7.52, 7.55 Ран. програма; 12.55 Полудневий денник; 14.55, 15.15, 15.50 Грамофон; 15.10 „Слава реверм“; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжжєва біржа; 16.00 „Матуса“; 17.00, 18.35, 19.40, 20.00, 21.10 Трансмисія з Варшави; 16.30, 17.15, 22.00, 22.40 Трансмисія з Цехошкі; 19.20 Всячина; 22.25 Спортові вісти.

### П'ятниця, 14. липня 1933.

7.00, 7.05, 7.20, 7.25, 7.30, 7.52, 7.55 Ран. програма; 12.55 Полудневий денник; 14.55, 15.15, 15.50, 18.35, 22.40 Грамофон; 15.10 „Слава реверм“; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжжєва біржа; 16.00 Трансмисія з Цехошкі; 17.15, 19.40, 20.00 Трансмисія з Варшави; 19.20 Всячина; 22.25 Спортові вісти; 22.35 Комунікати.

### БІРЖА.

#### ДОЛЯР ІДЕ ВЖЕ ВГОРУ.

У середу 12. липня філія Польського Банку у Львові піднесла курс долара до 6.15 зол. На чорній біржі платено 12. липра ажє 6.40 зол. під впливом вісти, що долар буде стабілізований на висл 6.25—6.50 зол.

### АЛЬФОНС ДОДЕ

## МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рурницького. — Ціна 3— зол. з поч. пересилкою 4— зол.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“.

## ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 шпальти текстів і 8 шпальт оголошень.

1 м.м. односторонній або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.15  
2 „ односторонній надіслано і некрозлог . . . . . 0.40  
3 „ „ текст і ілюстрації . . . . . 0.45  
4 „ „ на першій сторінці . . . . . 0.55

Дрібні оголошення від слова:  
матрихоніальні по . . . . . зол. 0.15  
купило, продаж, виписки і т. п. . . . . 0.10  
шукаючі праці . . . . . 0.08  
слова тогостим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 180—  
„ 1/2 . . . . . 200—  
„ 1/3 . . . . . 110—  
„ 1/4 . . . . . 60—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.